

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/110/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1111218539
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vičková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1111218539.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vičkovej a členov senátu JUDr. Ondreja Krajča a JUDr. Moniky Holickej, v spore žalobcu: Q. Š., N.. XX.XX.XXXX, A. B. S. XXX, C., zastúpeného: JUDr. Michal Hrivnák, advokát, Krížna č. 44, Bratislava, proti žalovanému: Slovenská republika v zastúpení Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, o zaplatenie 1.075.693,11 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo 23. novembra 2022, č.k. 14C/93/2011-581, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu a nepriznal žalovanému nárok na náhradu trov konania. Poukázal na to, že žalobca sa domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 1.075.693,11 eur s príslušenstvom. Celkovú škodu, ktorá vznikla nečinnosťou orgánov v trestnom konaní si vyčíslil nasledovne: ušlý zisk LKT 81 á 1.290.000,-Sk/rok od 19.09.1997 do 31.05.2011 - 586 469,15 eur, LKT nájom + exekúcia-12 990,17 eur, ruka HARA 60 - 18 303,13 euro, jednonápravový vlek DH 7 - 3 319,39 euro, osobná ujma á 31 193,91 euro od 19.9.1997 do 31.5.2011 - 454 620,27 eur. Ustálený skutkový stav po právnej stránke posúdil podľa § 1, § 3 ods.1, § 4 ods.1, § 5, § 6 ods. 1, ods.2, § 15, §17, § 19 zákona č. 514/2003 Z.z. Vo vzťahu k žalovaným vznesenej námietke premlčania poukázal na to, že žalobca si v konaní uplatňuje nárok na škodu vzniknutú nesprávnym úradným postupom príslušníkmi polície v danom konaní. Uznesením OR PZ Brezno sp. zn. ČVS: OUV-11/BR-2001 zo dňa 5.1.2007 bolo trestné stíhanie vo veci trestného činu krádeže podľa § 247 ods.1,2 písm. c zák. 140/1961 Zb. zastavené lebo je trestné stíhanie premlčané. Z uznesenia vyplýva, že žalobcovi mala vzniknúť škoda vo výške 1.000.000.- Sk. Uznesenie bolo doručené žalobcovi dňa 24.1.2007. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňom 8.2.2007. Zaujal názor, že trojročná premlčacia lehota začala žalobcovi plynúť dňa 9.2.2007 (od kedy sa dozvedel o škode) a lehota na uplatnenie práva mu uplynula dňa 9.2.2010. Žalobu žalobca podal až dňa 3.6.2011, teda po lehote. Námietku ohľadne premlčania uplatneného nároku žalobcu považoval za dôvodnú. Pokiaľ žalobca namietal že uplatnená námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi, tak túto námietku žalobcu posúdil v danej veci ako nedôvodnú. Konštatoval, že v danom prípade uplynutie premlčacej lehoty zaviniť žalobca svojim nekonaním resp. neuplatnením svojho práva na súde včas, a preto námietku nevyhodnotil ako odporujúcu dobrým mravom. Uviedol, že žalobca podaním žaloby o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. bez predchádzajúceho predbežného prerokovania jeho nároku s príslušným orgánom na základe jeho písomnej žiadosti o predbežné prerokovanie nároku, zároveň nesplnil procesnú podmienku nevyhnutnú pre to, aby súd mohol o jeho nároku konať a meritórne o ňom rozhodnúť. Žalobca však v stanovenej lehote tento nedostatok neodstránil, keď nepreukázal, že podal písomnú žiadosť o predbežné

prerokovanie nároku na náhradu škody s príslušným orgánom. Žalobca si uplatnil v konaní nárok na náhradu škody nečinnosťou polície pri vyšetrovaní krádeže LKT (lesného kolesového traktora) ako aj vrátenia hydraulickú ruku HARA 60 a jednonápravového prívesu DH 7 . Žalobca poukázal na listy OR PZ ČVS : ORP -184/Odv-To-2005 zo dňa 31.12.2009 a list ČVS -11/BR-2001 zo dňa 29.12.2009 z ktorých vyplýva, že trestné stíhanie bolo zastavené dňa 5.1.2007 a právoplatné dňa 8.2.2007 a bolo premlčané a o tom bol žalobca vyzodumený. Uznesenie bolo žalobcovi doručené dňa 24.1.2007. Označené uznesenie o zatavení trestného stíhania nadobudlo právoplatnosť a nebola voči uvedenému uzneseniu podaná sťažnosť. To znamená, že nadobudlo právoplatnosť a nebolo zmenené ani zrušené pretože nebola podaná sťažnosť. Navyše pokiaľ ide o vrátenie vecí tak zo spisového materiálu nevyplýva. Žalobca v konaní presne a skutkovo nevymedzil o aké nezákonné rozhodnutie opiera svoj nárok a ani nevymedzil skutkovo označenie nezákonných rozhodnutí na základe ktorých by došlo k zrušeniu rozhodnutia alebo k zmene. Pokiaľ si žalobca uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 454620,27 eur, v priebehu konania nepreukázal, že mu bola spôsobená nemajetková ujma a nepreukázal ani jej výšku. Bolo povinnosťou žalobcu, ktorý mal v konaní dôkazné bremeno, preukázať vznik nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy, t.j. preukázať dopad nezákonného rozhodnutia na jeho vážnosť v spoločnosti a preukázať závažnosť vzniknutej ujmy ako aj závažnosť okolností za ktorých došlo k porušeniu jeho práva. Vznik a existenciu nemajetkovej ujmy náhradu, ktorej sa žalobca v konaní domáhala je nutné preukázať, žalobca však v tomto smere neunesol dôkazné bremeno keď v priebehu konania nepreukázal, že v dôsledku nezákonných rozhodnutí mu bola spôsobená nemajetková ujma. Žalobca v tomto smere nepreukázal ani uplatňovanú výšku ušlého zisku vo výške 586469,15 eur a takéto uplatnenie nepreukázal dôkazmi. Nestačí tvrdiť, ale tvrdenie sa musí preukázať. Žalobca nepreukázal v konaní a nepredložil dôkazy ohľadom uplatňovanej výšky škody týkajúcej sa LKT nájmu ako aj exekúciu na ktorú sa odvolával. Konštatoval tiež, že žalobca nepreukázal vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a z toho dôvodu nebola preukázaná ani príčinná súvislosť. Uzavrel, že na základe vykonaného dokazovania má jednoznačne preukázané, že žalobca v konaní nesplnil podmienku preukázania všetkých predpokladov na vyvodenie zodpovednosti žalovaného podľa zákona č. 514/2003 Z.z., keď nepreukázal existenciu nemajetkovej ujmy, škody a v nadväznosti na to ani existenciu príčinnej súvislosti medzi nemajetkovou ujmovou a nezákonným rozhodnutím. Keďže na vyvodenie zodpovednosti voči štátu je potrebné kumulatívne, t.j. súčasné splnenie všetkých zákonom stanovených podmienok, posúdil nárok žalobcu ako nedôvodný. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia vecí súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že žalovaný vzniesol námietku premlčania s poukazom na rozhodnutie OR PZ v F. K. zo dňa 31.05.2005, ktorým bolo trestné stíhanie zastavené, a teda žalovaný vo svojej námietke premlčania poukazoval na úplne odlišné rozhodnutie ako konajúci súd bez toho, aby sa s touto odlišnosťou akýmkoľvek spôsobom súd vysporiadal. Žalovaným vznesená námietka premlčania sa týka výlučne náhrady škody spôsobenej krádežou vo výške 1 milión Sk, to je škody, ktorá vznikla od cudzením lesného kolesového traktora, žalovaná istina je však vyššia pretože sa skladala okrem náhrady škody spôsobenej krádežou lesného kolesového traktora aj s ďalších zložiek, ktoré v odôvodnení napadnutého rozhodnutia konajúci súd vôbec nespomína a v ktorej časti nárok nemôže byť premlčaný. Zotrval na námietke uplatnenia námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi s poukazom na to, že sa desaťročia márne domáhal spravodlivosti, následkom nekonania štátnych orgánov prišiel o majetok, skončil v exekúciu, rozpadla sa mu rodina, pričom ako slabšia strana bez finančných prostriedkov na právneho zástupcu a bez právneho vedomia si nebol vedomý, že mu môže uplynúť premlčacia lehota. Ide o skutočnosti hodné osobitného zreteľa v zmysle, ktorých márne uplynutie premlčacej lehoty nezavinil. Priložil listinné dôkazy, ktoré preukazujú žalovanú výšku nemajetkovej ujmy a ktoré odmietol prevziať súd spolu s listom žalobcu zo dňa 25.04.2023.

3. Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že po oboznámení sa s obsahom odvolania žalobcu toto považuje v celom rozsahu za nedôvodné a neopodstatnené, bez opory v skutkovom stave. Súd sa správne a logicky vysporiadal s tvrdeniami a dôkazmi, predloženými stranami v konaní a tieto vyhodnotil a žalobu zamietol. Tvrdenia žalobcu o tom, že námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi sú absurdné, nemajú oporu v ustanoveniach všeobecne záväzných právnych predpisov a v skutkovom stave. Stotožnil s názorom súdu, že žalobca svoj nárok nepreukázal, nesplnil podmienky pre jeho priznanie a teda súd žalobu zamietol dôvodne. Navrhol preto rozsudok potvrdiť.

4. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach uplatňovaných odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

5. V preskúmvanej veci sa súd prvej inštancie zaoberal nárokmi žalobcu na zaplatenie náhrady škody a nemajetkovej ujmy z hľadiska všetkých relevantných prostriedkov procesného útoku, ktorými žalobca preukazoval opodstatnenosť svojej žaloby a prostriedkov procesnej obrany, ktorými sa žalovaný bránil proti uplatňovaným nárokom. Na ich posúdenie si zadovážil potrebné dôkazy, ktoré vykonal zákonom predpísaným spôsobom a správne ich aj vyhodnotil. Jeho skutkové závery sú dostatočne podložené výsledkami vykonaného dokazovania. Ustálený skutkový stav tak umožňoval prijať spoľahlivý záver, že žalobca nepreukázal základné predpoklady zodpovednosti štátu za vznik škody a nemajetkovej ujmy. Vec posúdil správne aj po právnej stránke, keď jeho právne závery vychádzajú zo správnej aplikácie ako i výkladu právnych predpisov a nie sú ani v rozpore so závermi vyplývajúcimi z doterajšej súdno-aplikačnej praxe. Odvolací súd sa preto s právnym záverom súdu prvej inštancie, že žalobca v konaní nepreukázal zákonné predpoklady na vyvodenie zodpovednosti žalovaného, a to aj s právnymi dôsledkami, ktoré z neho vyvodil, plne stotožňuje. Rozsudok súdu prvej inštancie je zákonom zodpovedajúcim spôsobom odôvodnený, keď z odôvodnenia možno zistiť, na akých skutkových a právnych záveroch je rozhodnutie súdu prvej inštancie založené, teda je z neho zrejmé, k akým právnym záverom dospel a akými úvahami sa pri rozhodovaní riadil. Žalobca v podanom odvolaní neargumentuje skutočnosťami, ktoré by mali za následok zmenu súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu alebo jeho právneho hodnotenia, z konania pred súdom prvej inštancie iný, než napadnutým rozsudkom vyslovený právny záver nevyplýva a v odvolaní uvedené argumenty, nie sú spôsobilé prívodiť iné právne posúdenie danej veci.

6. Náležite sa súd prvej inštancie vysporiadal so žalovaným vznesenou námietkou premlčania, pokiaľ si žalobca uplatňoval nárok na náhradu škody za lesný kolesový traktor, vychádzajúc z uznesenia o zastavení trestného stíhania pre trestný čin krádeže zo dňa 5.1.2007. V tejto časti boli nároky na náhradu škody; uplatňované za dobu viac ako troch rokov; premlčané.

7. V zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nesmie byť výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov v rozpore s dobrými mravmi. Toto ustanovenie je všeobecným ustanovením hmotnoprávnej povahy, ktoré dáva súdu možnosť posúdiť, či výkon subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, ak to tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť, bez ohľadu na to, aby sa tým niečo zmenilo na existencii tohto práva. Za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi sa považuje aj šikanózný výkon, ktorým sa nesleduje dosiahnutie určitého predpokladaného hospodárskeho cieľa a účelu sledovaného právnou normou, ale výkon práva sa zneužíva zámerne na poškodenie iného, na oslabenie jeho postavenia či znevýhodnenie. Vo všeobecnosti nemožno opodstatnene vznesenú námietku premlčania považovať za konanie, ktoré by zakladalo konanie v rozpore s dobrými mravmi, keďže inštitút premlčania je zákonným inštitútom a prispieva k právnej istote v právnych vzťahoch. Výnimočne možno pripustiť; za špecifických okolností; aby bol považovaný výkon práva namietat' premlčanie uplatneného nároku konaním v rozpore s dobrými mravmi, teda konaním umožňujúcim poškodiť druhého účastníka právneho vzťahu, ktorý však márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči ktorému by bol zánik uplatňovaného nároku v dôsledku plynutia premlčacej doby neprimerane tvrdým postihom so zreteľom na rozsah a charakter ním uplatňovaného nároku a dôvody, pre ktoré svoje právo neuplatnil včas. Znaky konania zakladajúceho priamy úmysel poškodiť druhého účastníka je potrebné vyvodzovať z okolností existujúcich v čase uplatnenia námietky premlčania, ktoré musia byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do právnej istoty odopretím práva uplatniť námietku premlčania.

8. V posudzovanej veci dáva obsah spisu podklad pre konštatovanie, že žalobcovi žiadna objektívna, ním nepredvídateľná a neovplyvniteľná, prekážka vo včasnom uplatnení si nároku na súde nebránila. Odvolací súd ďalej považuje za potrebné zdôrazniť, že žalovaný, ktorý nakladá s verejnými prostriedkami, pri použití ktorých mu zákon ukladá zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť, je povinný v záujme dodržania tohto zákonného príkazu brániť sa kedykoľvek v konaní účinnými právnymi prostriedkami proti nemu uplatňovanému nároku. Žalovaný tak vzniesol námietku premlčania

v záujme dosiahnutia zmyslu a účelu sledovaného právnou normou, ktorá spája s dôvodne vznesenou námietkou premlčania nepriznanie uplatňovaného práva; vznesenie námietky premlčania žalovaným tak vyplývalo z potreby ochrany verejných prostriedkov a nebola ním zneužitá ako prostriedok slúžiaci na poškodenie žalobcu. So zreteľom na uvedené odvolací súd uzavrel, že vznesenie námietky premlčania žalovaným nepredstavuje v okolnostiach danej veci zneužitie práva žalovaného na úkor žalobcu, keď tento sám podanie žaloby po uplynutí premlčacej doby zaviniť. Uvedený záver je plne konformný aj s doterajšou súdnou praxou, ktorá zastáva názor, že ak žalobca nevhodnou voľbou prostriedku ochrany svojich práv z objektívneho hľadiska vlastným zavinením vytvoril podmienky pre neskoršie úspešné vznesenie námietky premlčania práva žalovaným, uplatnenie námietky premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 41/2012). Konajúci súd tak správne vyhodnotil námietku žalobcu o rozpore vznesenia námietky premlčania s dobrými mravmi, keď uplynutie premlčacej doby si zaviniť žalobca svojim nekonaním resp. neuplatnením svojho práva na súde včas, pričom nevedomosť žalobcu o uplynutí premlčacej doby nemožno považovať v tomto smere za ospravedliteľný dôvod.

9. Pokiaľ žalovaný namietal premlčanie aj ostatných peňažných nárokov vychádzajúc z uznesenia zo dňa 31.5.2005 o zastavení trestného stíhania pre podozrenie z krádeže, toto rozhodnutie v konaní nepredložil, a preto v tejto časti nebolo možné vyhodnotiť jeho námietku premlčania ako dôvodnú. Správne preto postupoval súd prvej inštancie, pokiaľ sa zaoberal splnením jednotlivých zákonných podmienok vzniku ostatných nárokov na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. Správne poukázal na to, že procesnou podmienkou pre uplatnenie nároku na súde je predbežné prejednanie nároku u príslušného štátneho orgánu, ktorej splnenie žalobca v konaní nepreukázal.

10. Žalobca v konaní nepreukázal, že by sa orgány činné v trestnom konaní dopustili nesprávneho úradného postupu tým, že nezaistili hydraulickú ruku HARA 60 a jednonápravový prívies DH 7, resp. že by tieto boli povinné žalobcovi vrátiť. Rovnako žalobca nepreukázal, že by v príčinnej súvislosti s nečinnosťou polície pri vyšetrovaní krádeže došlo ku vzniku škody na jeho majetku a ku vzniku nemajetkovej ujmy. Správne súd prvej inštancie vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania pokiaľ dospel k záveru, že žalobca nepodložil hodnovernými dôkazmi ani uplatňovanú výšku ušlého zisku či výšku škody lesného kolesového traktora spočívajúcu v nájme a exekúcii.

11. Zákon č. 514/2003 Z.z. v ust. § 17 priznáva poškodeným, ktorým vznikla ujma nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, právo na úhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za súčasného splnenia dvoch podmienok, a to, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu a jednak že nie je možné túto vzniknutú ujmu uspokojiť inak, čo môže byť napr. formou zmiernenia trestu, formou verejného ospravedlnenia, uverejnením rozsudku, znením jeho odôvodnenia a pod. Peňažná forma zadosťučinenia je tak subsidiárna a nastupuje až v prípade, ak dostatočným prostriedkom nápravy nie je samotné konštatovanie porušenia práva a nemajetkovú ujmu nie je možné uspokojiť inak. Vznik objektívnej zodpovednosti štátu za vznik nemajetkovej ujmy tiež predpokladá existenciu príčinnej súvislosti medzi vydaním nezákonného rozhodnutia či nesprávnym úradným postupom a vznikom nemajetkovej ujmy. Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej, než majetkovej sféry poškodeného, a teda môže predstavovať rôzne negatívne následky do osobnostnej integrity poškodeného vplývajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenie a pod. Zákon pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy výslovne, demonštratívnym výpočtom, stanovuje kritériá, ktoré je potrebné vždy posúdiť s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu. Stanovenie výšky nemajetkovej ujmy nie je tak ponechané na ľubovôľu súdu, ale musí byť založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách, ktoré musia vychádzať zo skutkového stavu na základe dokazovania vykonaného najmä na zisťovanie konkrétnych následkov v jednotlivých oblastiach života dotknutej osoby, v ktorom smere dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného. V tejto súvislosti možno vo všeobecnosti konštatovať, že určujúcim vodítkom pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy by mala byť jej primeranosť. Z uvedenej právnej úpravy, ktorá stanovuje okruh skutočností, na ktoré je potrebné pri určení výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy prihliadnuť, potom vyplýva, že nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy nemožno vyvodiť už zo samotnej existencie nezákonného rozhodnutia či nesprávneho úradného postupu, bez zreteľa na následky dopadu vzniknutej ujmy na jednotlivé stránky života dotknutej osoby, závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo.

12. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že nečinnosť orgánu verejnej moci či zbytočné prietahy v konaní nepochybne znamenajú samé o sebe pre poškodeného určitú imateriálnu ujmu, to však ale poškodeného nezbavuje povinnosti preukázať, v prípade uplatňovania jej peňažnej náhrady, vznik tejto nemajetkovej ujmy v jednotlivých oblastiach života, ako aj to, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočne účinným a efektívnym prostriedkom na vyváženie či zmiernenie tejto vzniknutej ujmy. Hoci aj v dôsledku neprimerane dlhotrvajúceho konania možno ujmu spočívajúcu v neistote poškodeného ohľadne výsledku konania predpokladať, je ale už predmetom ďalšieho dokazovania posudzovanie, či ide o ujmu nepatrnú alebo značnú, kedy je na poškodenom, aby svoje tvrdenia o existencii takých relevantných skutočností, ktoré umocňujú hĺbku zásahu alebo významne ovplyvňujú jeho životnú situáciu, v konaní hodnoverne preukázal.

13. V preskúmvanej veci tak bolo dôkaznou povinnosťou žalobcu preukázať, že v dôsledku nesprávneho úradného postupu došlo k obmedzeniu súhrnu jeho osobnostných práv a znamenalo pre neho imateriálnu ujmu v jednotlivých oblastiach jeho života, ako aj to, že zadosťučinenie v inej ako peňažnej podobe nie je dostatočne účinným a efektívnym prostriedkom na vyváženie či zmiernenie tejto vzniknutej ujmy. Z hľadiska posudzovania, či ide o ujmu nepatrnú alebo značnú, je na poškodenom, aby svoje tvrdenia o existencii takých relevantných skutočností, ktoré umocňujú hĺbku zásahu alebo významne ovplyvňujú jeho životnú situáciu, v konaní hodnoverne preukázal. Že dôkazná povinnosť na preukázanie splnenia kvalifikovaných podmienok pre priznanie nemajetkovej ujmy, ako i kritérií pre určenie jej výšky, stíha výlučne poškodeného, vyplýva aj z ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov, a rovnako Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. uznesenie sp. zn. IV. ÚS 1/2012).

14. S poukazom na uvedené súd prvej inštancie vychádzal zo správneho právneho názoru, že nesprávny úradný postup nemožno považovať bez ďalšieho, za také neoprávnené konanie, v dôsledku ktorého by žalobcovi automaticky prináležal nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy, a správne v tomto smere uzavrel, že žalobca dostatočne spoľahlivo nepreukázal dôvodnosť uplatnenej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, keď náležite nepreukázal vznik konkrétnych nepriaznivých následkov, ktoré mu mali, v súvislosti so zistenými prietahmi v trestnom konaní, vzniknúť a jeho tvrdenia v tomto smere tak zostali v konaní dôkazne nepodložené. Vo vzťahu ku skúmaniu splnenia zákonom stanovených predpokladov vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy tak dospel súd prvej inštancie k správnej závere, že podanej žalobe nemožno ani v tejto časti vyhovieť, nakoľko žalobca; za situácie, keď vznik ujmy sa neprezumuje; náležite nepreukázal existenciu ani rozsah kvalifikovaných nepriaznivých následkov, ktoré mu ako poškodenému mali vzniknúť v súvislosti s nesprávnym úradným postupom policajných orgánov v trestnom konaní. V tejto súvislosti je preto správny aj záver súdu prvej inštancie, že žalobcu v spore zaťažovalo dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať (aspoň v základnom rozsahu) skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že mu vznikla nemajetková ujma, na ktorej reparáciu je potrebné priznať aj náhradu v peniazoch. Z hľadiska dôkaznej situácie v danom prípade nebolo možné prijať záver o pravdivosti žalobcom tvrdených skutočností, nakoľko výsledky vykonaného dokazovania neboli dostatočným podkladom pre nadobudnutie spoľahlivého, t.j. bez rozumných pochybností, presvedčenia (istoty) o tom, že tieto žalobcom tvrdené skutočnosti naozaj nastali. Len úsudok (pravdepodobnosť) o existencii žalobcom tvrdených skutočností rozhodujúcich pre vznik uplatňovanej ujmy nepostačuje pre záver o unesení dôkazného bremena.

15. Pokiaľ žalobca dodatočne v odvolacom konaní predložil listinné dôkazy, na tento nový prostriedok procesného útoku nebolo možné v odvolacom konaní prihliadnuť, nakoľko nebol žalobcom uplatňovaný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. g) C.s.p. a v tejto súvislosti netvrdil, čo mu bránilo preložiť ich v konaní pred súdom prvej inštancie najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí (§ 154 C.s.p.). Pokiaľ žalobca tvrdil, že súd odmietol prevziať uvedené listiny spolu s listom (emailom) žalobcu zo dňa 25.04.2023, tak uvedené bolo po vyhlásení uznesenia súdu o skončení dokazovania na pojednávaní dňa 23.11.2022 po tom, ako strany nemali ďalšie návrhy na dokazovanie. Pre použitie týchto dôkazov v odvolaní tak neboli splnené podmienky podľa § 366 písm. d) C.s.p..

16. So zreteľom na uvedené možno konštatovať, že súd prvej inštancie správne posúdil a uplatnil zodpovednosť strán sporu za splnenie procesnej povinnosti preukázať svoje tvrdenia, a jeho právny záver o neunesení dôkazného bremena žalobcom vo vzťahu k rozhodujúcim skutočnostiam pre priznanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy je správny.

17. Súd prvej inštancie nepostupoval v danej veci spôsobom nezlučiteľným s ochranou základných práv a ľudských slobôd, a preto z jeho strany nedošlo k porušeniu čl. 20 ods.4, čl. 46 ods.3, čl. 152 Ústavy SR. Postup súdu prvej inštancie mal oporu v čl. 2 ods.2 Ústavy SR, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Súdu prvej inštancie teda nemožno vytýkať žiadne procesné pochybenie ani pochybenie pri skutkovom a právnom posúdení otázky vzniku nároku žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie sa v rámci predmetného konania vyporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami uvádzanými v žalobe vo väzbe na výsledky vykonaného dokazovania, a po dôkladnej úvahe vydal svoje rozhodnutie v súlade s platnou právnou úpravou, pričom svoje rozhodnutie riadne odôvodnil.

18. Vzhľadom na uvedené dospel odvolací súd k záveru, že žalobcom uplatňované odvolacie dôvody neboli podložené takými relevantnými argumentmi, ktoré by boli spôsobilé spochybniť správnosť skutkových a právnych záverov, na ktorých založil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie, a preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C.s.p.

19. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého v odvolacom konaní úspešnému žalovanému vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Podľa obsahu spisu žalovanému žiadne trovy nevznikli, je preto v súlade s čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, rozhodnúť priamo tak, že žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.februára 2018 sp.zn. 7Cdo 14/2018 uverejnené pod R 72/2018 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018).

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).